

Schiarhiera NIL DOROBANȚU

**TÂLCUIRI
LA ACATISTE**

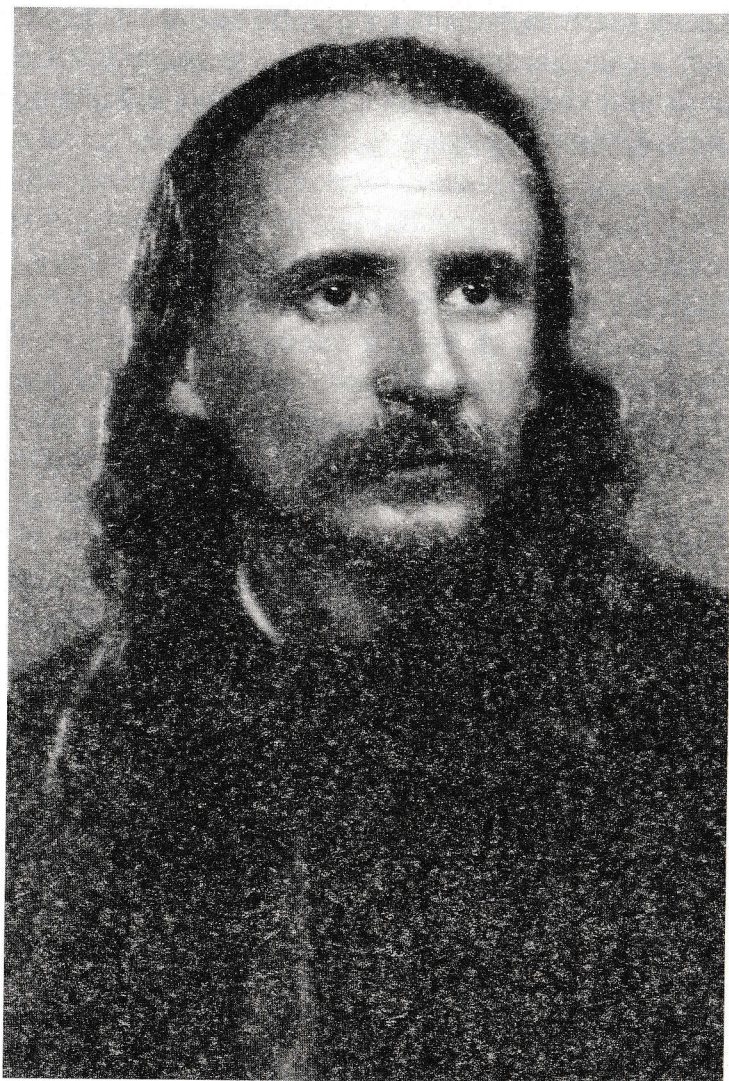


**Editura
Floarea de april
2019**

părtași firii celei dumnezeiești. În Maica Domnului s-au împlinit profețiile. De aceea merită supracinstire, după cum a proslăvit-o îngerul. E Preacurată pentru că e Taina sfatului Treimic, fiind umbrită de Dumnezeu. Nașterea lui Hristos din Fecioară a fost cu bunăcuviință, iar pântecelul Ei s-a făcut mai desfătat decât cerurile, adică Maica Domnului s-a bucurat mai mult decât puterile cerești și decât toți sfinții. Și noi Îi aducem lui Hristos și Maicii Domnului laudă. În aceste vremuri de prigoană, Hristos și Maica Domnului vorbesc ceresc cuvânt prin noi, dacă și noi îl primim și ne facem sălașul lui Hristos prin rugăciune neîncetată și prin Euharistie. Lumina teofaniei ne luminează și azi, dezlegarea ne cuprinde pe toți cei ce primim să fim biserici vii, laudându-o pe Maica Domnului ce a născut pe Hristos, Sfântul Sfinților. Ea ne izbăvește de ispită și de muncă, dându-ne har și odihnă. Iată taina iconomiei soteriologice în Acatistul Bunei-Vestiri. O, dar câte taine nu ni se revelează mereu! Deci să nu luăm aminte la imanent, ci la transcendent mai întâi, la dreptatea și la axiologia divină-sacră.

Cuprins

Motto	3
Scurtă biografie.....	5
Acatistul Domnului Iisus Hristos	9
Acatistul Bunei-Vestiri a Maicii Domnului	67



Acatistul Domnului Iisus Hristos

Ridicare, sculare și înălțare înseamnă acatist. Să ne ridicăm și noi din păcate la dulceața Mântuitorului Hristos, a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și Păurea Fecioarei Maria și a tuturor sfinților, ca să ni se mângâie sufletul și să ni se curețe mintea, spre a ne mântui. Prin castitate vedem pe Hristos teofanic și ne curățim prin Sfânt Sângele euharistic. Toate tainele, slujbele, ierurgiile, au ca rost curățirea, iluminarea și împărțășirea tuturor, spre mântuire și spre viața veșnică. După atâta pravilă și canon, de ce fugiți de Sfânta Euharistie, de vreme ce Hristos ne poate învrednici numai printr-o singură rugă și o binecuvântare? Știm prea bine cazul desfrânatei și a tâlharului din dreapta. În acatistul Mântuitorului Hristos, se repetă mereu Numele preadulce stereotip: „*Iisuse ... Iisuse ... Iisuse*”, în fața Căruia se pleacă cele cerești, cele pământești și cele de dedesubt. Adică acatistul este continuarea rugăciunii tainice interioare, exteriorizată în slujbă publică, strigând cu tot poporul Numele preascump și dulce „*Iisuse*”. Comunitatea creștină devine un singur Trup mistic al lui Hristos, între zidurile Sfintei Biserici Ortodoxe în forma Sfintei Cruci, încât toți suntem mădulare unul altuia și uniți ca picăturile de vin în potir, ca boabele de grâu în prescură. Iisus Hristos este Capul și tot El ne dă Preasfântul Său Trup spre mântuire și spre viața eternă, mântuindu-ne. Iisus Hristos e atotputernic și

nu ne părăsește, ca dovadă că este cu noi până la sfârșitul veacului, miluindu-ne pe toți, izbăvindu-ne de muncă și învrednicindu-ne cu partea cetei aleșilor creștini, împărțându-ne El Însuși. Voi, exploatatorilor, care ați monopolizat Sfânta Euharistie, veți rămâne rușinați când veți vedea că în realitate Hristos totuși a împărțit și fără voi pe cine a vrut. Pe mine, în temniță și în catacombe, m-a împărțit, sunt martor și martir și mărturie, mărturisind adevărul, ca Ioan. Faceți atâta caz contra exploatatorilor regi și bogați, dar cea mai crudă exploatare este să prohibești Euharistia, neîmpărțându-te nici tu însuși și să încui porțile Împărăției cerurilor, neintrând nici tu însuși. Parabolele cu talantul și cu minele sunt concludente în acest sens.

Sfinții Apostoli L-au văzut pe Hristos, de aceea El e slava lor, că le-a descoperit slava, lumina necreată divină, a Învierii și a Înălțării, pe cât li se putea. Mucenicii L-au laudat pururea, având ruga inimii și în sângele vărsat și știind pe de rost cele șapte Laude. Noi alergăm la Hristos, măcar cu iubirea cu care până acum am alergat la păcate, dorim frumusețea lui Hristos cea eternă, precum am iubit deșarta frumusețe putregăioasă. De aceea Hristos ne învrednicește desfătării Raiului triumfător, preafrumos, etern. Monahii, pustnicii, creștinii, toți Îl avem ca laudă, desfătare și podoabă spre mântuire, că Hristos ne scoate din groapă, dintre balauri și dintre lăturile demonice și ne numără cu oile cele de-a dreapta. Hristos și Preasfânta Născătoare de Dumnezeu ne învrednicesc pentru ceruri, după cum e scris, nu noi. Că ar fi mândrie să se creadă cineva vrednic de Euharistie, de teofanie sau de Împărăție,

fără Iisus Hristos. Și așa faceți voi, duhovnicilor farisei, care legați pe creștini și dezlegați pe satan și păcatele. Voi vouă!

Acatistul e încadrat cu canonul la „Doamne, strigat-am”, la Stihovă, Laude, la „Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă”, în cele șapte Laude, așa că Acatistul, ca și Psaltirea, face parte integrantă din tipicul ritual habitual al Tradiției. Oamenii citesc și se roagă în acatiste, în primejdii, în nevoi și în cereri pământești, dar, fără să vrea, se ridică tot la cereri de mântuire, de viață veșnică, de Împărăția cerurilor și de mulțumire și mai ales de laudă și de slavoslovie lui Iisus Hristos, Dumnezeu. Ca pe Manase, ca pe desfrânata și pe tâlhar, cerem să ne mântuiască și pe noi. După cum Hristos era mai înainte de a fi Avraam, cu atât mai mult era mai înainte de Manase din Vechiul Testament, pe care l-a izbăvit din temnița Babilonului, ca pe mine. Dar Hristos e mai înainte de veci etern, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, ca Unul Născut din Tatăl Cel fără de Început, coetern cu Dumnezeu-Tatăl ceresc (*Stihirile la Stihovă glas 6*). Hristos ne-a dat porunci pe pământ, care duc la Împărăția cerurilor. Dar ce porunci am împlinit noi, ca să putem vedea pe Hristos și să ne împărțim? Însă, prin ruga Preasfintei Născătoare de Dumnezeu (*Θεοτόκος*) și a tuturor sfinților la care apelăm, ne va izbăvi și Hristos nu va trece cu vederea și ne va asculta ruga. Că noi strigăm către Hristos, ne aude și ne răspunde în cuvânt viu ceresc.

Hristos ni Se arată în vedenii, ca să ne vindece de vederea celor dulci și amare lumești și ni Se dă euharistic spre mâncare, ca să nu mai gustăm rodul șarpelui și al neascultării. Unde Se arată sau ni Se împărțește Hristos,

Respect pentru copiii și tinerii

acolo este Raiul și slava Domnului Dumnezeu. Însă voi, care negați teofania, v-ați sălășluit în iadul unde nu Se vede Hristos. V-ați agonisit moarte, iar de slava lui Hristos teofanică v-ați arătat străini (*Stih: „Eu către Mântuitorul, Iisus Hristos, am strigat”, glas 6*). Știți voi de ce Se arată Dumnezeu? Ca să omoare iadul pământesc materialist și iadul din voi cu strălucirea Dumnezeirii. Ce vă văitați de robia materiei? Nu sunteți voi întinați în toată necurăția lutului? Nu vă bazați numai pe valoarea economică? Iată că vă stăpânește sub forma ateismului, ca să vă săturați și de una și de alta, că toți sunteți împătimiți de cele deșarte și vă vine pedeapsa imanentă prin însăși forța lucrurilor. Hristos ne dă viața prin Euharistia vieții (*Tropar glas 2*). Toate tainele divine sunt mai presus de cugetul omenesc, de aceea trebuie să avem mintea lui Hristos ca să pricepem toate. Slăvite sunt teofaniile, curăția Născătoarei de Dumnezeu și Pururea Fecioarei Maria e pecetea fecioriei eterne, deși e născută în timp. Tot astfel, orice creștină poate trece din vremelnicie în veșnicie, prin comunicarea și cuminecarea însușirilor. Iată rolul împărtășirii și al teofaniei.

Noi ne rugăm în canonul de umilință către Dumnezeu Cel viu și însăși rugăciunea are o rostuire și o formă încadrată tipiconal pe pesne, glasuri, irmoase, condace, tropare etc., ca o poezie și o odă literară artistică tainică. Canonul acatistului e lucrat de Sfântul Teodor Studitul și are înțeles adânc tainic. Același Cuvânt, Hristos, Care a zdrobit pe Faraon și pe satan în adânc, distruge și păcatul nostru, că Dumnezeu Cel viu S-a întrupat și cu slavă S-a preaslăvit în teofanii (*Peasna 1, glas 2, irmos*

canon). Pripeala este tot aceeași cu versetul din stihirile glasului 6, amintind dulceața euharistică a Mântuitorului Iisus Hristos și în toată Peasna I se repetă stihul: „*Iisuse, preadulce*”, adică Euharistia (*gustați și vedeți că bun este Hristos*). Dumnezeu nostru Cel rănit ne vindecă rănilile sufletului nostru, Cel amărât cu oțet și cu fiere ne îndulcește inima noastră, ca să-L slăvim și să fim mântuiți prin împărtășire. Acela, pe Care voi Îl goniți, Îl huliți și-L dați afară pe ușă, este însă Ușa și Păstorul Cel bun și ne deschide nouă ușile pocăinței, ne scoate din gheara lui Veliar, ne izbăvește de partea stângă și ne așează de-a dreapta slavei. De aceea, în prealabil, ne dă teofania, scoțându-ne din muncă și din spurcăciune, primind slava cea de-a pururea întru Hristos prin revelația supranaturală (*Peasna 1 toată*). Hristos ne deschide gura în teofanii și asta e o dovadă a Ortodoxiei și ne întărește în credință prin Sfânta Euharistie, de aceea ni se veselește duhul. Iată rolul teofaniei și ruga neîncetată. Hristos ne ridică pe noi, cei căzuți și înlăcrimați, ne mântuiește, izbăvindu-ne ca să ne întoarcem și ne scapă de gheenă.

O, muritorilor! Nu mai cheltuiți vremea talantului, minei și darului în păcate, ci ascultați cuvântul ceresc care vă cheamă și pocăiți-vă grabnic, pentru că timpul de acum vă e dat spre mântuire, nu spre eternă osândă (*Slava Peasna 3*). Noi suntem creați de Hristos spre viața cea veșnică, de aceea ne rugăm Stăpânului a toate să ne păzească de nevoi (*Catavasie Peasna 3*). Voi, ateilor, nu înțelegeți cum ar fi creația (*ex nihilo*), dar nici îngerii nu pricep și totuși nu încetează slavoslovia, iar acesta e încă un motiv și un argument spre a-L lăuda pe Dumnezeu Cel

viu. Hristos, prin cuvânt lucrător ceresc, ne revelează că pe toate cele cerești și pe cele pământești le-a creat prin logos divin (λόγος), aducându-le din neființă la ființă și pe toate marginile le-a strălucit ca lumina Sa teofanică. Hristos ne luminează ochii sufletului cu lumina teofanică a Învierii, a Înălțării și a revelației supranaturale, cea dumnezeiască, strălucitoare, cu lumina necreată cea neînserată.

Voi, ateilor, căutați mai întâi ce-i mai bun și apoi, când nu mai aveți și sunteți nevoiți, vă mulțumiți și cu surogate, cu paleative, cu paiețe și cu marionete, precum ați ajuns și voi, apostatații farisei. La nunta din Cana Galileii, Hristos ne-a învățat că El ne dă darul cel bun la urmă, iar azi e sfârșitul cu împărțirea darurilor. Deci „*căutați mai întâi Împărăția cerurilor, adică ce-i mai bun, și apoi toate vi se vor adăuga vouă*”. Și ce-i oare mai bun, ca Bunul Dumnezeu, Iisus, Cel preadulce? Gustați deci și vedeți ce bun este Dumnezeu Cel viu! (*Slava Sedelnei glas 3*). Noi, cei dezlegați și împărțășiți, suntem păziți cu Sfânta Cruce a lui Hristos, chiar și în obezi și în prigoane. Voi aveți reprezentanții, slugile, mandatele și hârtiile, pecețile și împuterniciții voștri, dar Hristos n-a trimis nici măcar sol nou, înger, în locul Său, ci El Însuși a plecat cerurile, S-a întrupat și pe tot omul a mântuit. Ce vreți mai mare smerenie, popularitate sau democrație, cum vă place s-o numiți? Iată de ce dăm slavă puterii lui Hristos (*Irmos Peasna 4*). Hristos, Logosul, Înțelepciunea și Puterea, S-a întrupat rob umil și S-a lăsat răstignit și rănit, ca să ne vindece rănile sufletului și să ne mântuiască, izbăvindu-ne sub acoperământul Său crucial și învrednicindu-ne Împărăției cerurilor, dăruindu-ne moștenirea vieții

veșnice. Iată de ce noi lăudăm pe Mântuitorul Hristos (*Laudo Deum, ergo sum*) și pe Pururea Fecioara Maria, numindu-o Născătoare de Dumnezeu (*Peasna 4, Slavă și acum*). Hristos e Lumină prin teofanii și ne scoate din întunericul urii și al neștiinței, luminându-ne cu strălucirea Sa, că știm că alt Dumnezeu nu mai e afară de Dumnezeul nostru, Cel viu și atotputernic.

Cum v-ați găsit să-L negați tocmai pe Iisus Hristos, Creatorul, când nu puteți spune că nu-i soarele, norul, aerul, cele patru stihii și cinci sfere, regnul mineral, floră, faună și omul însuși? Cum pe aceste creaturi nu le negați, ci le constatați prezența și realitatea mereu, când pe Hristos îl huliți și-L negați? Oare e mai mare și mai real soarele ca Hristos? Voi râdeți de mitologii care se închinau focului și zeului Ra, iar acela reprezenta soarele. Soarele nu vorbește, nu mântuiește, nu plânge pentru noi și nu s-a răstignit, dar a simțit până în adâncurile lui luminoase când L-a văzut pe Creatorul Său răstignit și toată lumina i s-a întunecat ziua în amiaza mare. Noi credem în lumina lui Iisus Hristos cea neînserată, care n-are nevoie nici de soare, nici de altceva creat. Aseitatea divină ne explică toate acestea pe deplin (*Peasna 5 Irmos*). Experimentăm prin cuvânt ceresc, prin teofanii, prin a minții luminate, de vreme ce împreună cu Sfântul Pavel putem zice că, împărțându-ne cu Dumnezeu, avem mintea lui Hristos. Domnul ne-a trimis mână de ajutor proniatoare, conducându-ne spre viața cea veșnică prin revelații supranaturale și ne-a curățit mintea cea spurcată, spălându-ne prin Sfânt Sângele Său de spurcăciunea căderilor în păcate și ne izbăvește dintru adâncurile răutății (*Slava Peasna 5*). Născătoarea de

Respeț Dumnezeu și Pururea Fecioara Maria solește la Hristos, ca să ne mântuiască pe toți ortodocșii și să ne izbăvească de gheenă, iar El ne scoate din toată stricăciunea, din adâncul milostivirii neurmat. Suntem datori să ne mărturisim păcatul, desfrâul și tâlhăria, de vreme ce am covârșit cu patimile pe toți păcătoșii. Însă Maica Domnului ne curățește cu isopul rugăciunilor și ne mântuiește, ca Ceea ce a născut Mântuirea lumii (*Peasna 6 Irmos, Slavă*).

Iisus Hristos este Același Dumnezeu milostiv și Stăpân a toate (*Catavasie, Peasna 6*). Hristos ne arată slava Sa, dacă noi întru smerenie ne arătăm prin mărturisire toate patimile și neputința firii noastre, pe care de altfel le cunoaște prin preștiință. Hristos Însuși a purtat Trup, iar azi Se dă Trup și Sânge euharistic spre hrană, de aceea ne și păzește de tulburarea cugetelor și de potopul patimilor prin ruga interioară și prin Patimile Sale de pe Sfânta Cruce. El ne învrednicește slujbei sfinte divine și Euharistiei, ca nu cumva prin amărăciunea poftelor noastre spurcate să pierdem dulceața Sfintei Împărtășanii. Nerușinarea și nefrica în fața lui Hristos sunt condamnabile, dar frica de Dumnezeu e începutul înțelepciunii (*Ruga Sfântului Isaac Sirul, Acatistul Mântuitorului Iisus Hristos*). Domnul ne apără de întuneric, de moarte, de rău, de păcat, de iad, de vreme ce e Lumină, Bun și Bine, Virtute, Rai și Dumnezeu și El Însuși a biruit iadul și ne-a izbăvit din moartea cea eternă, dându-ne viața cea veșnică. Iată de ce, pe bună dreptate, Îi aducem laudă noi, robii Săi și zidirea Sa. El are îndurări nenumărate și ne izbăvește din toate nevoile, miluindu-ne, dezlegându-ne și proniindu-ne mereu (*Condac 1, glas 8*).

Mântuitorul Hristos a creat nu numai lumea văzută, ci și pe cea nevăzută, făcând pe îngeri și pe toate puterile

cerești. Nicio putere nu-i mai mare și mai înfricoșătoare ca a Dumnezeului Celui viu. Hristos ne deschide mintea prin teofanii și chiar limba vorbind prin gura noastră, ca să-I laudăm Numele Său preacurat prin cuvânt ceresc. Surzi și gângavi sunteți toți, care nu auziți pe Hristos și nu predicați, iar orbi sunteți cei care-L negați și nu vreți să-L mai vedeți. Hristos face minuni, puteri și semne așa de mari, încât se miră și îngerii, pe când voi, pigmei nemernici și deșerți, găsiți de cuviință să negați orice minune. Nu negați gunoiul, balega, viermele, putoarea, în care vă complaceți și vă bălăciți, dar huliți tocmai pe Cel ce v-a cinstit, aducându-vă din neființă în ființă. Voi ziceți că puteți transforma anorganicul în organic, dar nu sunteți în stare a crea ceva din nimic și niciun fir de păr din capul vostru n-ați zidit, ci din contra ați început a dărâma altare și catapetesme. Hristos e preadulce în Sfânta Împărtășanie și preaputernic întru toate, precum L-au cunoscut patriarhii și strămoșii, împărații, profeții, mucenicii, monahii, clerul, pustnicii, cuvioșii, feciorelnicii și chiar păcătoșii. Hristos ne arată și azi slava prin descoperiri, tăria prin Euharistie, iubirea și plinirea, lumina lină, mila, dulceața, îndurarea, înfrânarea, bucuria, curăția, fecioria, eternitatea, mântuirea (*Icosul 1*). Hristos Se milostivește de cei ce plâng și le învie suflet și trup, după cum a făcut cu fiul văduvei din Nain. Hristos ne vede și ni Se arată și nouă în vedenii, ne scoate din păcate și ne izbăvește din moarte (*Condac 2*).

Ca și Sfântul Apostol Filip, noi vrem să vedem pe Dumnezeu, înțelegând înțelegerea cea de neînțeles omenește prin descoperiri. De atâta vreme Hristos e cu